

F. t. beslutn. vedr. respekt for arbejdstagerrettigheder m.v.

Bemærkninger til forslaget

Den voksende internationale handel og outsourcing af store dele af produktionen har i mange tilfælde medført et kapløb mod bunden. Producenterne placerer deres produktion dér, hvør det er billigst at producere, og hensynet til grundlæggende arbejdstagerrettigheder må alt for ofte vige for ønsket om lave produktionsomkostninger. Det betyder, at arbejdstagerrettigheder, der er sikret i Danmark, jævnligt overtrædes i fabrikker, der producerer varer til det danske marked, hovedsagelig fordi virksomheder, der systematisk underbetaler deres arbejdere og sparer penge på gammelt og sundhedsskadeligt udstyr eller tilsviner miljøet, og dermed kan opnå konkurrencefordele og lavere priser end selskaber, der producerer med respekt for grundlæggende arbejdstagerrettigheder og menneskerettigheder.

Forslagsstillerne så gerne, at respekten for de grundlæggende arbejdstagerrettigheder blev sikret gennem forpligtende internationale aftaler og sanktioner over for lande og virksomheder, der forbyder sig mod disse.

Da sådanne forpligtende aftaler ikke er på plads, må der på nationalt plan gennemføres tiltag, der kan fremme ordentlige forhold. Dette forslag skal ses som et led heri, idet forslaget forbyder salg og produktion af varer i Danmark, der er produceret i strid med grundlæggende menneskerettigheder og arbejdstagerrettigheder, uanset hvor disse varer kommer fra.

Formålet med forslaget er:

- 1) at arbejdstagere får ordentlige arbejdsforhold uden krænkelse af deres grundlæggende rettigheder, uanset hvor de arbejder,
- 2) at danske forbrugere kan købe varer, der er produceret uden krænkelse af grundlæggende arbejdstagerrettigheder og menneskerettigheder,
- 3) at virksomheder, der producerer under respekt for grundlæggende rettigheder, stilles i en retfærdig konkurrencesituation, hvor de ikke udkonkurreres af billige produkter produceret i strid med grundlæggende rettigheder.

Forbuddet vil betyde, at virksomheder, der ønsker at afsætte varer på det danske marked, ikke kan opnå

konkurrencefordele ved at krænke grundlæggende arbejdstagerrettigheder. Således er forbuddet en sikring af retfærdig konkurrence og et stærkt incitament til virksomhederne om at respektere arbejderes rettigheder, uanset hvor i verden de producerer. På den måde kan forslaget bidrage til at forbedre forholdene for verdens lønmodtagere.

Lovgivningen skal tage udgangspunkt FN's menneskerettighedserklæring og i ILO's kernekonventioner, som Danmark – i lighed med mange andre lande – har tilsluttet sig:

1. Ansættelse sker frivilligt (ILO-konvention nr. 29 og 105).
2. Ingen diskrimination i ansættelsen (ILO-konvention nr. 100 og 111).
3. Ingen anvendelse af børnearbejde (ILO-konvention nr. 138 og 182).
4. Organisationsfrihed og ret til kollektive forhandlinger (ILO-konvention nr. 87, 98 og 135).
5. Udbetaling af en »Living Wage« (ILO-konvention nr. 26 og 131 samt FN's menneskerettighedserklæring).
6. Ingen overdrevne arbejdstider (ILO-konvention nr. 1).
7. Sikkert og sundt arbejdsmiljø (ILO-konvention nr. 155).

Varer, der er fremstillet under produktionsforhold, der forbyder sig mod disse konventioner, må ikke sælges på det danske marked. Forbuddet gælder forhold både hos leverandører og hos underleverandører.

Anklager om overtrædelse af loven om overholdelse af menneskerettighederne og de centrale rettigheder for arbejdstagere skal forelægges domstolene. Til behandling af klager om overtrædelse af loven og med henblik på at indbringe sager for anklagemyndigheden oprettes der under Beskæftigelsesministeriet et kontor, der skal modtage og undersøge sådanne klager. Denne funktion kan også varetages af en tilsynsmyndighed under Arbejdstilsynet. Klager kan komme fra danske såvel som udenlandske fagforeninger, menneskerettighedsorganisationer m.m., ligesom